

In dit nummer

Een feuilleton

- 4 juli – Tom Dumoulin zegt dat hij naar de Tour is gekomen om te presteren
- 5 juli – Hoe de allereerste verslaggever van de allereerste Tour de France de allereerste finish miste
- 6 juli – Op naar de Passage du Gois. Herinneringen ophalen aan de laatste geslaagde Tour
- 7 juli – Chris Froome vliegt uit de bocht en Nairo Quintana strandt op een vluchtheuvel
- 8 juli – De karavaan komt eraan. En de Tour heeft zijn martelaar
- 9 juli – Creating memories: toverspreuken op de teambus
- 10 juli – De verzorger die van Amerikaanse literatuur houdt
- 11 juli – Hoe de Pédaleur de Charme het Franse publiek inpalmt
- 12 juli – Het verschil tussen super en klote is één spaak
- 13 juli – Dylan Groenewegen legt de wereld het zwijgen op
- 14 juli – Groenewegen moet buitenom. Groenewegen gaat buitenom
- 15 juli – Een Duitser die gelukkiger is dan alle Fransen bij elkaar
- 16 juli – Laat de tweede akte maar beginnen
- 17 juli – In juli bestaat Frankrijk uit een republiek en een koninkrijk
- 18 juli – Een roekeloze aanval ter nagedachtenis van oom
- 19 juli – Steven Kruijswijk wil de wereld laten zien dat hij niet zomaar een wielrenner is
- 20 juli – Zijn Froome en Thomas de luxeknechten van Dumoulin?
- 21 juli – De Tour is mijn mantel omdat ik me erin beschermd en geleid voel
- 22 juli – Dit geeft Thomas nooit meer uit handen
- 23 juli – Kan Tom Dumoulin de Tour winnen? Ja, dat kan
- 24 juli – Geef de vijand een klein voordeel en leg een hinderlaag
- 25 juli – Gendarme onderschept verdacht pakketje in grijs jack
- 26 juli – Als je hem wilt vergelijken, vergelijk hem dan met Induráin
- 27 juli – We zullen zien, antwoordde Jan Boven
- 28 juli – Om 16.27 uur vertrekt Tom Dumoulin richting Espelette
- 29 juli – De drummer die zichzelf ontdekt als leadzanger

Een feuilleton

EEN FEUILLETON is een al bijna vergeten woord, afgeleid van het Franse woord *feuille* dat blaadje betekent. Dagbladen publiceerden vroeger van die feuilletons, waarin de lezer elke dag werd meegenomen in een vertelling. Nu doet een enkel tijdschrift dat nog en de televisie natuurlijk, maar dan heet het serie.

De Tour de France is in wezen niets anders dan een feuilleton, elke dag een nieuw blaadje en dat drie weken lang. Zo is de Tour in 1903 ook bedacht door de Franse sportkrant *L'Auto*, een schriftelijke vertelling in etappes. Om dat oude idee nieuw leven in te blazen, ben ik begin juli naar Frankrijk afgereisd. Kijken of dat nog mogelijk is in een evenement waar het geschreven woord het in toenemende mate aflegt tegen het gesproken woord.

Als in een dagboek heb ik dagelijks mijn indrukken en belevenissen opgeschreven, in zowel een wedstrijd- als een reisverslag. Vanaf de start gaat het vooral over Chris Froome en Tom Dumoulin. Gaandeweg eisen ook Greg Van Avermaet, Dylan Groenewegen, Steven Kruijswijk, Primož Roglič en natuurlijk Geraint Thomas hun plek op. Maar ook: verzorgers, wegkapiteins, boze en blijde fans, en ongenaakbare Franse politieagenten.

Bij terugkeer heb ik de artikelen herlezen om bepaalde accenten aan te brengen en losse eindjes aan elkaar te knopen. Om die reden worden prestaties van sommige deelnemers in het perspectief van het verdere verloop van de Tour geplaatst.

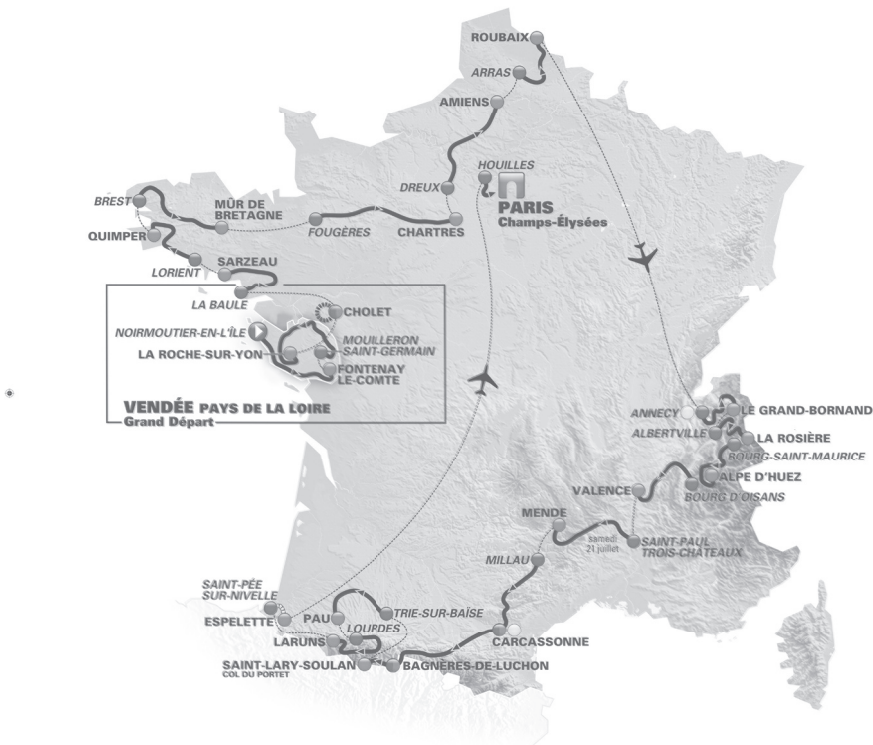
Een belangrijke inspiratiebron was de Franse schrijver Antoine Blondin. Ruim een kwarteeuw schreef hij elke dag voor *L'Équipe* met bewonderenswaardige volharding een Tourcolumn. 'De Tour is mijn mantel omdat ik me erin gehuld, beschermd, en wat ik erg nodig heb, geleid voel,' schreef hij in een van zijn bijdragen. De rest van het jaar had Blondin heimwee naar juli.

Maar deze Tour beloofde natuurlijk ook vanuit Nederlands perspectief extra interessant te worden. Met Tom Dumoulin was er eindelijk weer een Nederlandse kandidaat-winnaar aan boord. En wat mocht verwacht worden van Steven Kruijswijk die ook weer eens zijn opwachting maakte in de Tour? Zou Dylan Groenewegen zich kunnen meten met de beste sprinters?

De Tour 2018 begon met het aanhoudende puffesgedoe rond Chris Froome die daardoor de toern van Frankrijk moest weerstaan om tot het bijzondere rijtje van vijfvoudige Tourwinnaars toe te treden. Toen de Tour drie weken later eindigde, was dat al bijna vergeelde geschiedenis en stond zijn ploeggenoot Geraint Thomas in het geel te pronken.

Op de vraag of Tom Dumoulin de Tour kon winnen, schreef ik op 22 juli, een week voor aankomst in Parijs: 'Ja, dat kan hij. Is het waarschijnlijk? Als kansberekening: 25 procent.'

Bart Jungsmann

Woensdag 4 juli 2018

Tom Dumoulin zegt dat hij naar de Tour is gekomen om te presteren.

Later op de dag zal Chris Froome zeggen dat hij ...eehh... *obviously very happy* is om te kunnen starten in de Tour de France. En *we'll see* antwoorden op de vraag waartoe hij nog in staat is na alle beslommeringen.

Over drie dagen begint de Tour de France. Genoeg redenen om ons te verkneukelen, maar eerst het gedoe. De ene dag mocht de viervoudig Tourwinnaar niet meedoen omdat hij al driekwart jaar een affaire rond overdadig gebruik van salbutamol achter zich aansleept. De andere dag verklaarde de wielerbond UCI dat de affaire was opgehouden te slepen. En nu is het woensdag geworden.

Vandaag luidt een aantal van de deelnemende ploegen de Tour in met bijeenkomsten voor de media. Chris Froome mag in de aanloop dus toch zijn voorspelbare zegje doen. En Tom Dumoulin neemt de handschoen op. Twee maanden geleden rivalen in de Giro, nu rivalen in de Tour.

Op de autoradio zingen Les Poppys dat er niets is veranderd. *Tout! Tout! A continué!* De reeks overnachtingen wordt geopend in Château de Briançon in het plaatsje Bauné, vlakbij de Loire. Het kasteel legt de lat meteen hoog, al was het maar in de prijs-kwaliteitsverhouding.

Apocalyptisch weer voorspeld, maar dat zal aan de Vendée voorbijgaan.

DE **TOUR DE FRANCE** is zoiets als het leven zelf, maar dan samengebald in drie weken. In welke levensreis krijgen de meest essentiële levensvragen zo'n helder antwoord? Waar komen we vandaan? Van het schiereiland Noirmoutier. Waar gaan we naartoe? Naar Parijs natuurlijk.

Dat klinkt misschien wat al te concreet. Maar deze levensreis is er een van epische proporties, eentje waarvan wij stervelingen slechts kunnen dromen. De aankomst is ongewis en bovendien een wedstrijd. De openbare weg is het voortrazend strijdperk met alle openbare gevaren van dien: een overstekend kind, een ravijn, apocalyptisch weer en voor je het weet word je ingehaald door de salbutamol. Nou ja, laat ik erover ophouden, anders wordt het wel erg Maartenducroterig. Maar Maarten heeft wel gelijk en ik heb er veel zin in.

Voorlopig zitten we de komende dagen nog wel even vast in dit platgeslagen stukje Frankrijk dat Vendée heet. Het toerisme is hier landerig en sleept zich voort achter trekhaken. We bevinden ons in het gevreesde vacuüm. Iedereen die op een of andere manier bij de Tour betrokken is, heeft zijn koffers al gepakt, maar kan nog niet vertrekken.

OP LA DOMAINE DE BRANDOIS kan een eerste echo van het nieuwe leven worden gemaakt. Dit domein is een royaal buitenverblijf in een uitgeblust dorp dat La Mothe-Achard heet. De routeplanner geeft geen sjoege op het commando *Allée du Brandois*. Na enig navraag blijkt dat een omzoomd laantje te zijn. Aan het eind daarvan ontvouwt het hotel-restaurant zich in al zijn weelderigheid.

Het eerste levensteken van de Tour de France 2018 ziet en hoort er veelbelovend uit. Uit de luidsprekers op het grasveld weerklinkt Leonard Cohen. Hij fluisterzucht dat we eerst Manhattan zullen innemen en vervolgens Berlijn. Welja, die kunnen er na Parijs ook nog wel bij.

Op een of andere manier slaagt wielerploeg Sunweb er telkens in van die uitgelezen locaties te vinden als opmaat voor de Ronde van Frankrijk. Van mijn laatste ervaringen met de Tour herinner ik me een voormalig klooster vlakbij de Dom in Utrecht. En het jaar daarvoor, toen de Tour startte in het Engelse Leeds, was het ook al van die stemmige *wellness* in zo'n buitenverblijf.

Wat ooit begon als het petieterige Batavus Bankgiroloterij, opgericht in een Twentse discotheek die Lucky heette, is in een reeks van opstapjes uitgroeid tot iets overweldigend groots. Bankgiroloterij

werd Skil werd Shimano werd Argos Oil werd Giant werd Sunweb. Een eenvoudige Tourpresentatie is nu een gelikte show op een Frans gazon.

Ergens op de achtergrond kijkt Iwan Spekenbrink toe. Hij is de man die dat allemaal voor elkaar heeft gekregen, zeg maar de Patrick Lefevere van Nederland. Maar Spekenbrink heeft niets van diens geheimzinnige allure en waagt gelukkig ook geen enkele poging in die richting.

De sprintersploeg die hij tot in de puntjes had afgesteld, richt komende weken voor de eerste keer het vizier op het klassement. Al die afgelopen jaren had Spekenbrink met zichzelf afgesproken verre te blijven van het klassement, want in het klassement was het niet pluis. Dat vereiste meer dan sportieve inspanning en daaraan wilde hij zijn vingers niet branden.

Gestaag werkte Spekenbrink daarom aan een lanceerinrichting die de raketten Kittel en Degenkolb in stelling kon brengen. Met zijn nete aanpak had hij het tij mee in een sport die vocht om te overleven. Ik herinner me nog goed hoe Vuelta-directeur Guillén de toen nog onbeduidende equipe van Spekenbrink een wildcard gaf als gebaar van goede wil. En hoe dolblij Iwan Spekenbrink daarmee was.

Dat Sunweb nu, in 2018, voor het eerst in de Tour aantreedt met een troef voor het klassement, mag daarom ook een doorbraak heten voor het wielrennen in het algemeen. Laat het puffesgedoe met Chris Froome niet het zicht ontnemen op de onderstroom. Kennelijk is het wielrennen in algemene zin zodanig opgeschoond dat Spekenbrink het klassement durft op te pakken zonder vrees zijn vingers te branden.

Overigens druipen er woensdagmorgen al meteen de nodige kanttekeningen van het podium. Dat heeft niet zozeer met verderfelijk wielrennen te maken als wel met Tom Dumoulin, de Tourtroef. De Duitse showmaster, die altijd opdraaft als Sunweb iets te presenteren heeft, geeft het woord aan de Australiër Luke Roberts, die voorzichtigheid predikt.

De ploegleider van dienst heeft het over *going through the processes* en dat we vooral geduld moeten hebben met Tom Dumoulin. Deze Tour moet hij het vak onder de knie krijgen. Als dat is gelukt, zijn er volgend jaar pas echt verwachtingen die ingelost moeten worden.

Op rij 4 stoel 7 wordt een diepe zucht geslaakt. Waarom nu weer al die omzichtigheid? Oké, Tom Dumoulin heeft anderhalve maand geleden de Giro gereden. Zijn veerkracht is een vraagteken. Maar Du-

moulin is niet de enige met Italië in de benen en bovendien toonde hij zich in de Giro het meest standvastig van alle kanshebbers. Dus zit het met die veerkracht vast wel goed.

Tom Dumoulin begint nu al voor de vijfde keer aan een grote ronde waarin verwachtingen ingelost dienen te worden. Met een onverwacht sterk optreden in de Vuelta van 2015 kwamen die verwachtingen in de loop van de eerste week opzetten. Daarna werd het een overtreffende trap van verwachtingen die steeds harder schreeuwen om inlossing. Bovendien zijn ze in drie afgelopen Giro's eerder een inspiratiebron geweest dan een last. Hoe kan een wielrenner met zo'n staat van dienst de grootste wedstrijd van het jaar opvatten als een leerproces?

Gelukkig neemt de leerling zelf afstand van dit verhaal. Als de Duitse showmaster de opvatting van ploegleider Roberts ter sprake brengt, valt Tom Dumoulin hem meteen in de rede. 'Ik ben hier niet alleen om te leren, maar ook om te presteren.' Rij 4 stoel 7 slaakt opnieuw een zucht, nu van opluchting.

Wel even goed om vooraf te beseffen: als klassementsrenner heeft Tom Dumoulin zich nog nooit gemanifesteerd in de Tour. Van zijn vier deelnames bleef de helft onvoltooid en de 33ste plaats is zijn hoogste klassering. Maar een plek in de top-10 zou zelfs Arthur van Dongen, de Brabantse collega van Roberts, te min zijn. Wat het dan wel moet worden? 'Dat zien we wel.'

DIK EEN HALFUUR zit de troef op een barkruk in de brandende zon om voor een reeks van camera's zijn riedeltje af te draaien. Daarna gaat de troef wat lunchen en tot slot rest nog een kwartiertje voor de vrouw en de mannen van het geschreven woord.

Dat begint met een nogal bizarre uitleg over de hortensia in zijn blikveld. Dat die hortensia er zo vorstelijk uitziet. Dat het hem en zijn vriendin thuis niet lukt, zulke vorstelijke hortensia's. En dat het iets te maken moet hebben met de grond. Verderop in deze Tour zal deze afleidingsmanoeuvre een Dumoulin's handigheidje blijken te zijn. Zelf het initiatief nemen, het over een heel andere boeg gooien en zo de aard van het gesprek naar zijn hand zetten.

De verslaggever van *De Telegraaf* merkt op dat hij er zo goed uitziet. 'Nog scherper dan voor de Giro.' Ze kennen elkaar goed, de verslaggever en de kopman. Er zal dus vast een kern van waarheid in zitten, maar dergelijk insinuerende complimenten laat Tom Dumoulin met gemak van zich afglijden. Op een innemende manier laat hij zich ei-

genlijk nooit in zijn kaarten kijken.

Van zijn ambities blijkt alleen iets als het gaat over de gele trui en dat die kleur nog ontbreekt in zijn palet van de grote rondes. In 2015 was geel nog een eenmalig doel toen de Tour met een tijdrit door Utrecht begon. Daarvan kwam niets terecht en dat werd een teleurstelling die hem lang heeft achtervolgd.

Nu is hij een paar stadia verder in zijn loopbaan en mag de korte termijn het niet winnen van de lange termijn. 'Als dat nog eens mijn ambitie is, een gele trui, moet ik niet voor het klassement naar de Tour gaan.' Met andere woorden: geel zal nu pas echt geel zijn met de Arc de Triomphe op de achtergrond.

VOOR CHRIS FROOME BEGINT de Tour een stuk minder ontspannen. Hij ziet zich zeven uur later geconfronteerd met ruim tweehonderd journalisten en die confrontatie wordt geregistreerd door dertig camera's. De vraag of Froome dader of slachtoffer is, want daar draait het in wezen om, krijgt in deze setting een veel te zware lading.

De ploeg van Sky is ondergebracht in een landelijk hotel. Veel te landelijk voor wat de viervoudige Tourwinnaar de afgelopen dagen over zich af heeft geroepen. Een gendarme in een kogelwerend vest houdt een oogje in het zeil.

Iedere viervoudige Tourwinnaar zou zich in deze setting een tweede keer bedenken of nummer vijf dit allemaal wel waard is. Maar zo zit Chris Froome niet in elkaar. Onder die bleke schuchterheid gaat een grote verbeterheid schuil.

Maar die verbeterheid is alleen zichtbaar als hij zijn pedalen laat rondtollen in een bergrit. Tegenover de journalisten is hij omzichtig en tegemoetkomend. Het stopwoordje *obviously* wordt gebruikt om zijn opvattingen een vorm van vanzelfsprekendheid mee te geven. Dat lukt hem eigenlijk vrij goed in Saint-Mars-la-Réorthie.

OP WEG NAAR de Vendée gisteravond haltgehouden ter hoogte van Angers en de smoorhitte getrotseerd voor een maaltijd op het terras van restaurant Rivièra. Daar hebben de uitbaatster en ik een tijdje zwijgend uitgekeken over de Loire. Dat is op die plek nog een flinke klus, zo breed is de Loire. Het uitzicht is majeur, de stemming in mineur. Op mijn bord ligt een restant zalm te verkleuren tot het dof grijs is.

Dat zwijgen begon met de voorgevel van Rivièra, waarop ingelijste covers van *Le Miroir des Sports* prijken, het schitterende tijdschrift

dat vijftig jaar geleden ophield te bestaan. Op al die foto's wordt gefietst, behalve op de laatste. Op die foto kijkt drievoudig Tourwinnaar Louison Bobet melancholiek diep in een glas wijn.

Jusqu'à l'âme heeft de redactie erbij geschreven. De vertaling schijnt verschillende kanten op te kunnen gaan, maar *âme* betekent ziel. In het verband met die foto zal het vermoedelijk weinig goeds zijn.

Naar aanleiding van de foto's komt de eigenaresse van het restaurant te spreken over haar neef. Hij is van de overkant van de rivier en doet nu al voor de vierde keer mee aan de Tour de France. Gevraagd naar zijn naam haalt ze een publiciteitsfoto van Direct Energie tevoorschijn. Kijk, dit is 'm, Angélo Tulik.

Hij staat er een beetje bedeesd op, Angélo Tulik. Je kunt je voorstellen dat zijn ouders die zwerige voornaam hebben bedacht om hem een voorsprong te geven in zijn leven.

Kennelijk is dat gelukt, want tante zwelt van trots. Op de achterkant van de foto staat de erelijst van Tulik. Verder dan ritwinst in de Tour des Fjords, alweer vijf jaar geleden, gaat dat niet. Maar toch de Tour. 'Voor de vierde keer,' zegt ze.

Ik blader door *L'Équipe* van die dag. Daarin staat een bericht over Direct Energie. Ploegleider Jean-René Bernardeau heeft rondom kopman Lilian Calmejane een reeks *baroudeurs* geformeerd, renners die het avontuur niet schuwen. Angélo Tulik staat er niet bij.

Tante is onthutst als ze het bericht onder ogen krijgt. Ze loopt naar binnen om het bericht te checken op internet. Alles wat gedrukt staat, moet je per slot van rekening niet zomaar geloven. Maar het klopt. Haar neef is gedegradeerd naar de reservebank. Een goede reden er even het zwijgen toe te doen en troost te zoeken in de Loire.

Donderdag 5 juli 2018

Hoe de allereerste verslaggever van de allereerste Tour de France de allereerste finish miste.

Dit wordt een dagje Vendéspace, het zenuwcentrum van de Grand Départ. De Tour mag zichzelf graag opblazen in ronkende termen waarin iets al gauw *grand* is. In de enormiteit van het evenement zijn die zenuwcentra inderdaad complexen om in te verdwalen. Op Nederlandse schaal waren dat de Groenordhallen (Tourstart 1976, Leiden), de Brabanthallen (Tourstart 1996, Den Bosch), Ahoy (Tourstart 2010, Rotterdam) en Jaarbeurs (Tourstart 2015, Utrecht).

Eerst de weg vinden naar de balie waar badges, stickers en routeboek worden uitgedeeld. Zonder die eerste levensbehoeften is iedere Tourvolger weer een sterveling. 's Middags komt een stoet van wielerploegen naar de Vendéspace, een sport- en congreshal boven La Roche-sur-Yon, zich aan ons voorstellen. Dit is niet het kaliber Sky of Sunweb dat hiervan een gebeurtenis maakt. Toch hebben ook deze ploegen beste beentjes om voor te zetten.

Met de overnachtingen gaat het zoals in die reclame voor mobiele telefonie: van kasteel naar een stacaravan op camping Le Lagon Bleu.

Op de autoradio fluistert het Franse zuchtmeisje Louane het liedje *Immobile* met de frequentie van een Franse zomerhit: *C'est comme partir en voyage. Ne pas pouvoir tourner la page.*

Vandaag regent het. 's Morgens willekeurig, 's middags lukraak.